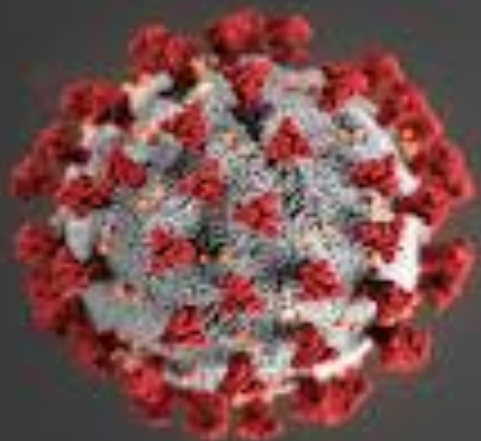

Szenvedélyünk a piackutatás

A koronavírus hatása a budapesti vállalkozásokra

Szegmenselemzés – ÉLELMISZERKERESKEDELEM / PIACI KERESKEDELEM

Piackutatási riport a BKIK részére
2020 április

Legfontosabb megállapítások

Részletes eredmények

A kutatás adatai, a szegmens összetétele

A vállalkozások jelenlegi helyzete, válságreakciók

A közeljövő a vállalkozások szemével

Elvárt intézkedések, igényelt támogatás

Legfontosabb megállapítások

Legfontosabb megállapítások #1

A minta összetétele

Az ágazatban működő vállalkozások jelenlegi helyzete

- A riport 52, élelmiszerkereskedelemmel és piaci kereskedelemmel foglalkozó vállalat válaszait mutatja be.
- Ezen vállalkozások **85%-a mikro-és kisvállalkozás**, azon belül is közel kétharmaduk maximum három fős vállalkozás – ez a tény jelentősen befolyásolja az eredményeket. Ezen kívül a közepes vállalkozások 12%-ban képviseltetik magukat.
- Bár azt gondolhatjuk, hogy az élelmiszerkereskedelem egyértelmű nyertese a válságnak, az élelmiszer- és piaci kereskedelmi vállalkozások válaszai a koronavírus hatásairól mégis kettős képet mutattak: voltak olyan cégek, aki kissé kedvező hatásokról számoltak be (8%) illetve **15%-ukat nem érintette érdemben**. A szektorban működő vállalkozások több mint **harmada (37%) mérsékelt károkról** számolt be, azonban **súlyos vagy nagyon súlyos károkat a cégek 41%-a szenvedett el**.
- A kijárási korlátozások és a vásárlási idősávok bevezetésének következtében érthető, hogy a legnagyobb gondot a **belső kereslet drasztikus csökkenése**, a vásárlók elmaradása jelenti.
- A hatások kettőssége miatt (vagyis hogy voltak, akikre kedvező hatással volt a járvány) a vállalatok 40%-a nem kényszerült semmilyen intézkedésre, valamint akik fogantatosítottak intézkedést, azok 40%-ban csökkentették a dolgozók létszámát vagy munkaidejét.
- Az élelmiszer- és piaci kereskedelemben működő vállalkozások **likviditási helyzete közepesen gyenge** – nagyobb problémákkal nagyjából 2 hónap múlva lesz kénytelen szembenézni a szegmens mikrovállalkozásokból álló része, amikor legkésőbb a cégek felének elfogynak a tartalékai.

Várakozások

- A cégek várakozásait az elkövetkezendő három hónapra vonatkozóan fogalmazták meg.
- Forgalmukat/megrendelés-állományukat tekintve több más ágazathoz képest kevésbé borúlátóak – **legjobb esetben átlagosan 27%-os visszaesésre** számítanak, míg a **legrosszabb szcenárió** bekövetkezése esetén átlagosan **50%-os csökkenést** jósolnak.
- A többséget a pár fős vállalkozások teszik ki, így az, hogy legjobb esetben az alkalmazottjaik 9%-ának elbocsájtását jósolják, legrosszabb esetben pedig ez 27%-ra nő, azzal fenyeget, hogy a mikrovállalkozások mérete a válság végére még kisebb lesz.
- A vállalkozások várakozásai szerint **a válság még 4-8 hónapig tart** (a kis cégek számára nem az jelenti a válság végét, ha minden makrogazdasági mutató visszatér a válság előtti állapotához, hanem az, hogy újra korlátozások nélkül, a korábbiakban megszokotthoz hasonlóan újraindul a kereskedelmi tevékenységük, visszatérnek a vásárlóik).

Igényelt támogatások

- Az élelmiszer- és piaci kereskedelmi cégek 56%-a a vállalkozás saját tartalékaiból, befektetéseiből, megtakarításaiból tervezi a következő 3 hónapban finanszírozni a vállalkozását.
- Minden olyan támogatást hasznosnak tartanak, amelyek mentesítik őket a fizetési kötelezettségek alól (adó- és járulékterhek elengedése – 89%), vagy amely által bevételre tesznek szert (vissza nem fizetendő támogatások – 89%). Nem véletlen, hogy a fenti két intézkedés típust tartják a leghasznosabbnak.
- A **Nemzeti Válságkezelő Központ** létrehozásának **támogatottsága** meglehetősen **magas**, 69%-os.
- A **BKIK** által kidolgozott **javaslatok közül** össz-gazdasági szinten **leghasznosabbnak a SZÉP kártyán át adható adómentes jövedelmet tartották a válaszolók** (35% volt azok aránya, akik hasznosnak vagy kifejezetten hasznosnak tartanák az intézkedést) és az igénybevételt megfontolók aránya is itt a legmagasabb, 44% mutat nyitottságot az ötletre.

Igényelt támogatások

- Közel azonos a megítélése a generációváltást támogató hozzájárulásnak (23% szerint hasznos vagy kifejezetten hasznos), és a követelések állam által történő megvásárlásának (közel 29% szerint ez egyértelmű segítség a teljes gazdaságot tekintve), azonban az igénybevétel terén érezhető a különbség a követelések állam általi megvásárlásával kapcsolatos intézkedés javára (33% venné potenciálisan igénybe). Mindez érthető, hiszen a kereskedelmi ágazatban jellemző lehet a partnerek közötti körbetartozás, a szolgáltatás elvégzése nem feltétlenül kerül azonnal kifizetésre, így keletkezhetnek ki nem fizetett, behajtható követelések.
- A tőkeinjekcióért cserébe résztulajdonossá váló állam lehetőségére a vállalkozások 21%-a mutatkozott nyitottnak, míg a felesleges eszközállomány állam általi felvásárlásával kapcsolatban 23%-uk.

Részletes eredmények

***A kutatás adatai, a szegmens
összetétele***

Az adatfelvétel módja

Online kitöltések

Telefonos interjúk

**ÖSSZESEN
52
VÁLASZ**

Cégméret szerinti megoszlás

A mikrovállalkozásokon belül

Részletes eredmények

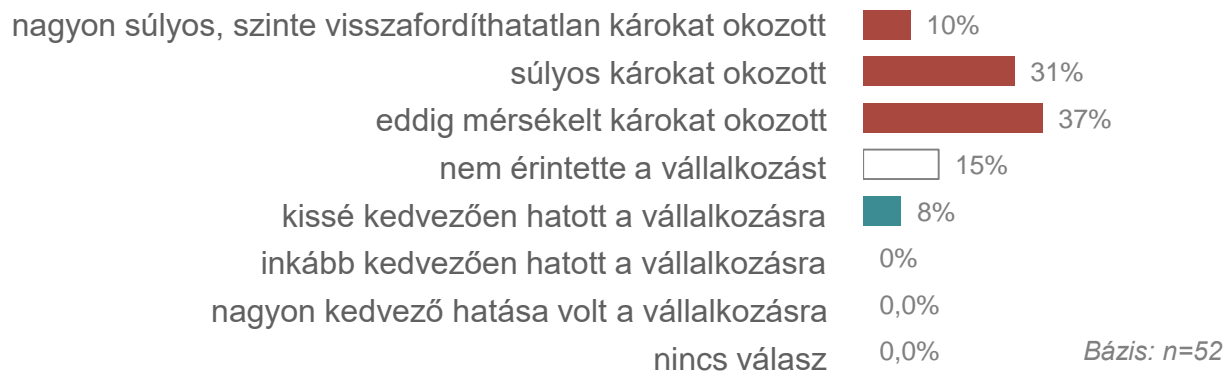
***A vállalkozások jelenlegi helyzete,
válságreakciók***

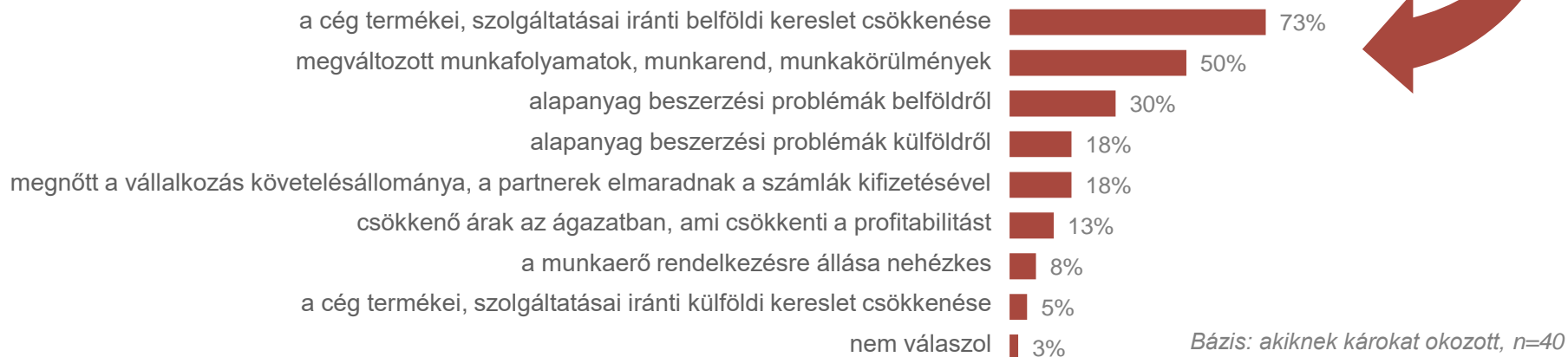
A koronavírus hatása az élelmiszer- és piaci kereskedelmi vállalkozásokra 2020 áprilisáig

Az élelmiszer- és piaci kereskedelemben működő vállalkozások több mint harmada (37%) mérsékelt károkról számolt be, illetve 15%-ukat nem érintette érdemben, és akadtak olyan cégek, aki kissé kedvező hatásokról számoltak be (8%). Súlyos vagy nagyon súlyos károkat a cégek 41%-a szenvedett el. A többség érthető módon a belföldi kereslet csökkenését jelölte meg problémái fő forrásaként (elmaradnak a vásárlók). A válaszadók fele a megváltozott munkarendet, munkakörülményeket is említette.

A mai napig bezárólag hogyan érintette a koronavírus az Önök vállalkozásának működését?

Milyen tényezők azok, ami miatt a koronavírus károsan érintette a cég tevékenységét?

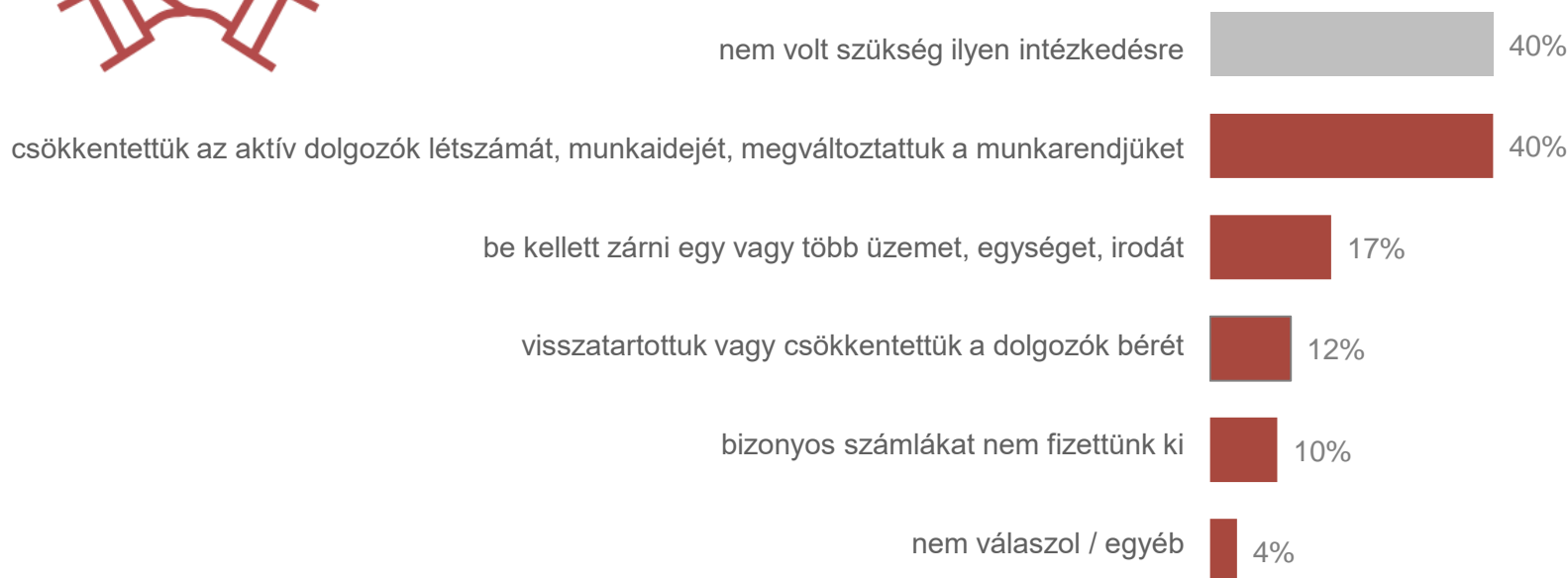

A koronavírus miatt foganatosított **intézkedések jellege** az élelmiszer- és piaci kereskedelmi vállalkozásoknál 2020 áprilisáig

Az élelmiszer- és piaci kereskedelmi vállalkozások 40%-a arról számolt be, hogy nem volt szükség eddig semmilyen intézkedés foganatosítására a koronavírus miatt. Ugyanilyen arányban voltak azok a válaszolók, akik csökkentették az aktív dolgozók létszámát, munkaidejét. A dolgozók bérét 12% csökkentette vagy tartotta vissza, míg számlákat 10%-uk. A helyzetre 17% reagált valamely egységének, irodájának bezárásával.

Szükség volt már bármilyen megszorító intézkedésre az Önök vállalkozásánál a koronavírus miatt?

A koronavírus miatt fogantatosított **intézkedések mértéke** az élelmiszer- és piaci kereskedelmi vállalkozásoknál 2020 áprilisáig

A legtöbb munkavállalót érintő intézkedés a bónuszok csökkentése volt, ez ugyanakkor a cégek csupán 10%-ánál meghozott intézkedés volt. A legtöbb cég a munkaidő csökkentésével (cégek 27%-a) és az alkalmazottak fizetés nélküli szabadságra küldésével (19%-a) reagált a helyzetre. Bér csökkenést és az otthoni munkavégzés elrendelését 17-17%-uk alkalmazta, ez utóbbi érintette a második legtöbb munkavállalót a mintát alkotó cégek alkalmazottjai között.

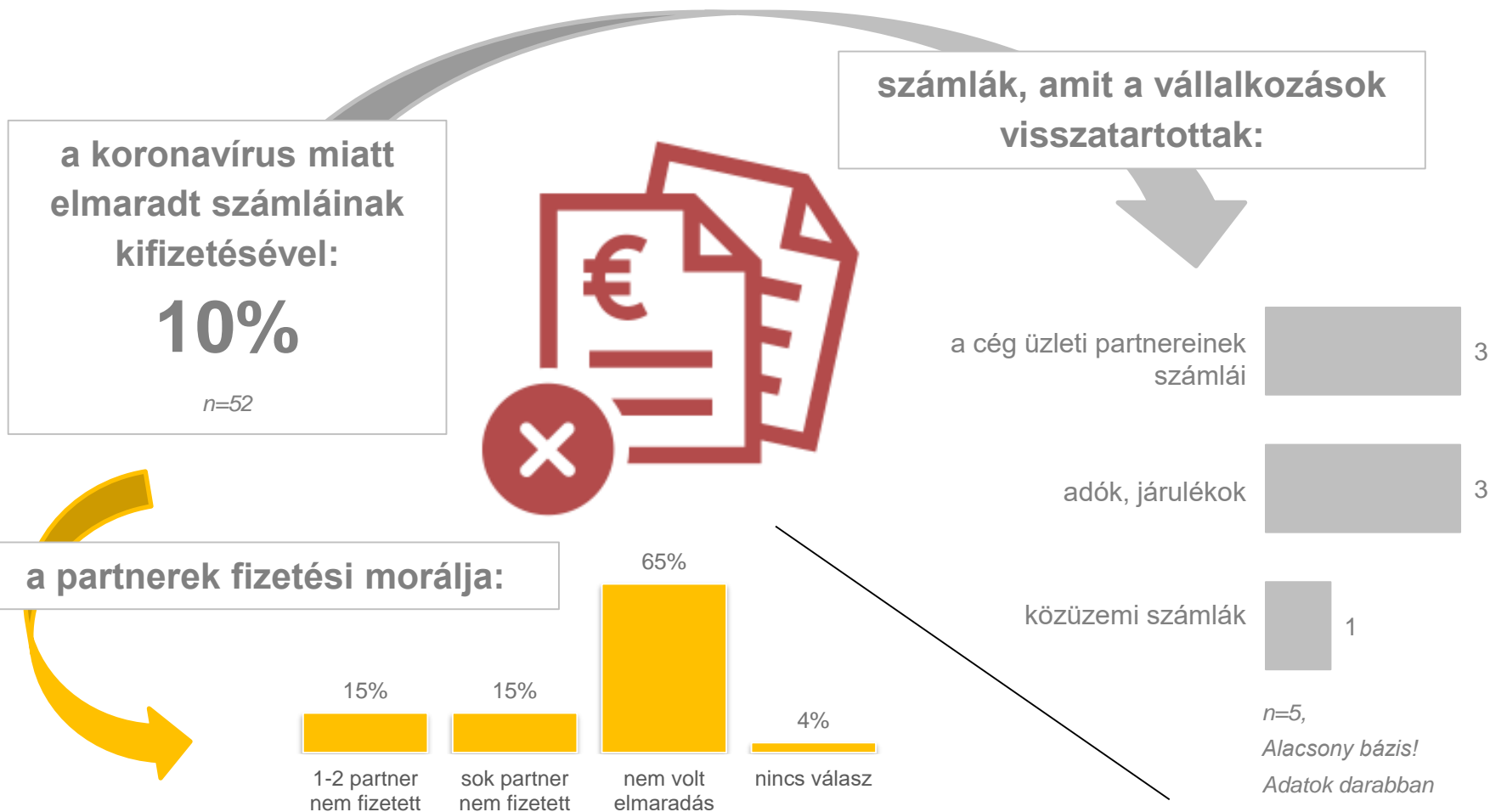

	A cégek ennyi százalékánál történt intézkedés a koronavírus hatására	Ahol volt, ott átlagosan a dolgozók ennyi %-át érintette az intézkedés	Főben megadva ennyi alkalmazottat érintett az intézkedés	Ez a mintában szereplő cégek összlétszámához (5873 fő) képest ennyi %
munkaidő csökkentése	27%	49%	136 fő	2%
fizetés nélküli szabadságra küldés	19%	19%	21 fő	0%
otthoni munkavégzés elrendelése	17%	45%	199 fő	2%
bér csökkenés	17%	46%	99 fő	1%
kötelező fizetett szabadság	15%	30%	65 fő	1%
elbocsátás	15%	29%	35 fő	0%
bónuszok törlése	10%	98%	325 fő	4%

Számlák visszatartása, kintlévőségek

A vállalkozások legtöbbje eddig nem maradt el számláinak kifizetésével, mindössze 10%-uk, 5 cég számolt be arról, hogy elmaradtak. A cégek a partnereiknél 30%-ban tapasztalták azt, hogy 1-2 (15%) vagy több (15%) partnerük nem fizetett.

Részletes eredmények

A közeljövő a vállalkozások szemével

Várakozások

A vállalkozások várakozása forgalmukat tekintve a helyzethez és sok más szektorhoz képest viszonylag bizakodó, legrosszabb esetben 50%-os visszaesést várnak a forgalmukban, legjobb esetben 27%-osat. Úgy látják, hogy a legrosszabb eset bekövetkezte az alkalmazottjaik 27%-ának elbocsátását vonná maga után, a legjobb esetben ez 9%-ra csökken. A válság időtartamát 4 és 8 hónap közé teszik.

**Legjobb
esetben**

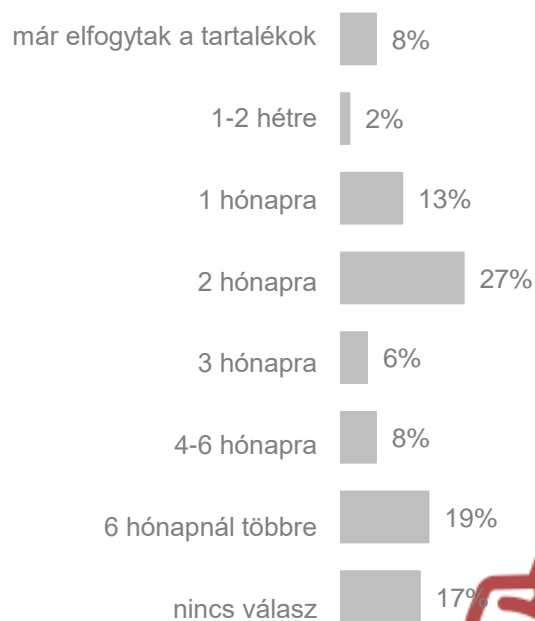
**Legrosszabb
esetben**

A forgalom / megrendelés-állomány alakulása a válság előtti időszakhoz képest, 3 hónap távlatában	Elbocsátások a következő 3 hónapban	Munkaidő/munkabér csökkentés a következő 3 hónapban	A válság időtartama
Átlag: 27%-os visszaesés Leggyakrabban (a válaszadók közel fele): nem számít visszaesésre	Átlag: az alkalmazottak 9%- ának elbocsátása Leggyakrabban (79% szerint): nem lesz elbocsátás	Átlag: csökkentés az alkalmazottak 17%- ánál Leggyakrabban (71% szerint): senkinek nem kell csökkenteni	Átlag: 4 hónap Leggyakrabban (58% szerint): 1-3 hónap
Átlag: 50%-os visszaesés Leggyakrabban (közel negyedük szerint): 26-50%-os visszaesés	Átlag: az alkalmazottak 27%- ának elbocsátása Leggyakrabban (a válaszadók fele szerint): nem lesz elbocsátás	Átlag: csökkentés az alkalmazottak 35%- ánál Leggyakrabban (a válaszadók fele szerint): senkinek nem kell csökkenteni	Átlag: 8 hónap Leggyakrabban (42% szerint): 4-6 hónap

Az élelmiszer- és piaci kereskedelemben a legtöbb cég likviditási helyzete 2 hónap múlva lesz aggasztó, legkésőbb addigra a cégek felének elfognak a tartalékai. A vállalkozás finanszírozását a saját tartalékaikból tervezik megoldani legtöbbször (56%) az elkövetkezendő 3 hónapban, valamint a korábban elvégzett teljesítéseikből befolyó összegekből (29%). Az állam támogatására 27%-uk számít a finanszírozásuk terén.

Mennyi időre elegendőek a vállalkozás pénzügyi tartalékai jelen helyzetben?

Bázis: n=52

Milyen módon tudja finanszírozni a vállalkozását az elkövetkezendő 3 hónapban?

Bázis: n=52

Részletes eredmények

***Elvárt intézkedések, igényelt
támogatás***

A kormánytól elvárt segítség – spontán említések összesítve

Legtöbben a járulékok csökkentésében, átvállalásában várják az állam segítségét (31%). Közel hasonló arányban várnának pénzügyi támogatást, bértámogatást (27%), és kissé kevesebben adókedvezményeket, ÁFA csökkentést szeretnének (15%). A bérleti díjak csökkentését, átvállalását, illetve a hitelfelvetelek könnyítését egyaránt 10-10%-ban említették.

A kormánytól elvárt segítség – spontán említések #1

Járulékok csökkentése, átvállalása

„Járulékfizetés elengedése, bevétel kiesés támogatása.”

„Járulék csökkentés vagy halasztás, önkormányzati bérlemény díjának mérséklése, illetve a felvásárló erő (lakosság pénzügyi) növelése.”

„Járulék csökkentés.”

„Járulék nem befizetése, amit mi nem kaptunk még.”

„Járulékok ,munkabér átvállalása.”

„Szerintem minden ágazatban a járulékok eltörlése és a válság után az online pénztárgép vagy egyéb adóbevallások adatai alapján az előző adó évhez viszonyított különbséget vissza fizetnék a vállalkozások valamilyen időtartam alatt.”

Pénzügyi támogatás, kompenzáció, bértámogatás, kiesett bér pótlása

„Mint a környező országokban. Az állam adjon segítséget és a nettó bevétel szerint támogassa a vállalkozókat.”

„Munkabérek hozzájárulása, járulékok csökkentése.”

„Munkabérek egy részének átvállalása. Közterhek radikális csökkentése. Bérleti díjak csökkentése.”

„Ha az alkalmazottaknak a fizetés helyett tudnának biztosítani valamennyi alaphér szerűséget.”

„Meglévő alkalmazottak bértámogatása. Állami garanciavállalás a céges hitelre.”

A kormánytól elvárt segítség – spontán említések #2

Adókedvezmény, ÁFA csökkentése

„5% áfa.”

„Adó és járulék kedvezmények. Hitelgarancia.”

„Társasági adó és munkavállalói jutalék könnyítés/elengedés.”

„Adó csökkentés.”

„Áfa csökkentés, járulék csökkentés.”

„Adó moratórium, részletek fizetése, később fizethessenek.”

Hitelfelvétel könnyítése, államilag támogatott hitelek

„Újraindító 0% hitel.”

„Kedvezményes hitel - Raiffeisen bank befagyasztotta a hitelt.”

Bérleti díjak csökkentése, átvállalása

„A havi kiadásainkat /bérleti díj, járulék, és bérek/ fizetését pótolnák erre az időszakra.”

„Bérleti díjak csökkentése, árfolyam gát bevezetése.”

Kormányzati intézkedések hasznosságának megítélése

A vállalkozások minden olyan segítséget hasznosnak tartanak, amely által vagy plusz bevételekhez jutnak (pl. vissza nem térítendő támogatás, bérleti díjak támogatása), vagy mentesülnek a fizetési kötelezettség alól (pl. adók, járulékok felfüggesztése, eltörlése).

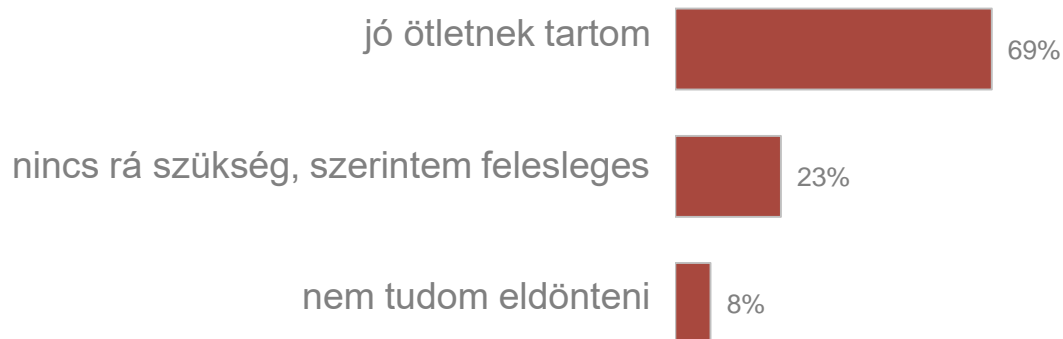
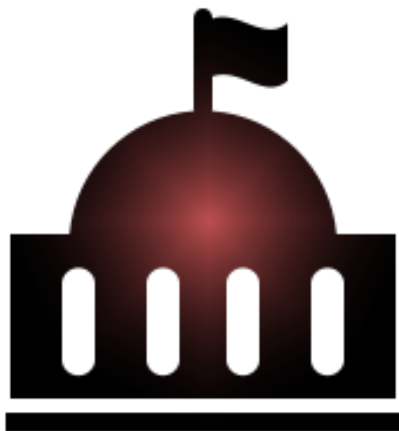

Értékelések átlaga ötfokozatú skálán

A Nemzeti Válságkezelő Központ felállítását az élelmiszer- és piaci kereskedelemben működő vállalkozások nagy része, 69%-a támogatja.

Mit szólna ahhoz, ha az állam létrehozna egy Nemzeti Válságkezelő Központot annak érdekében, hogy a kormányzati válságkezelés jól átláthatóan, koordináltan, egyablakos rendszerben működjön?

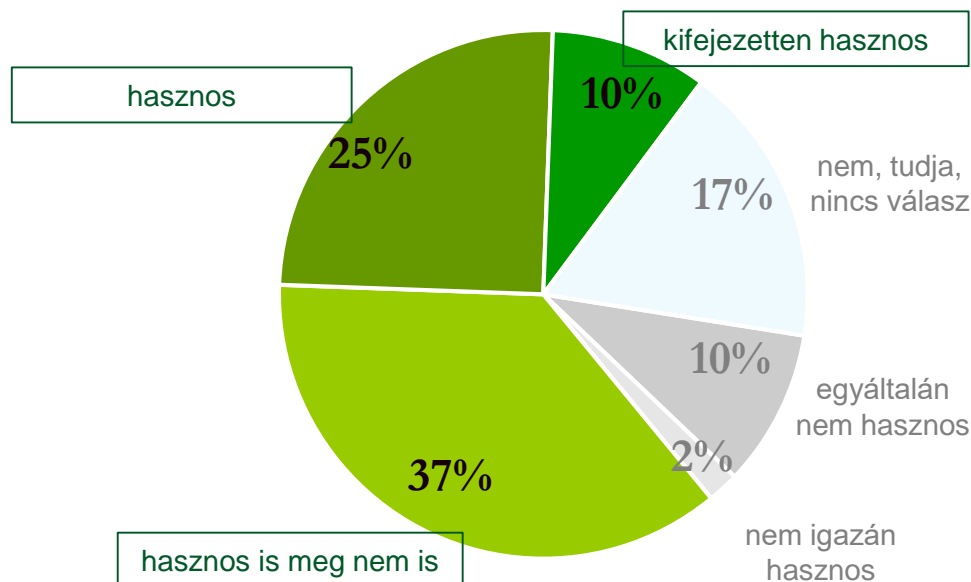

A BKIK 6 pontos javaslatának értékelése – SZÉP kártya

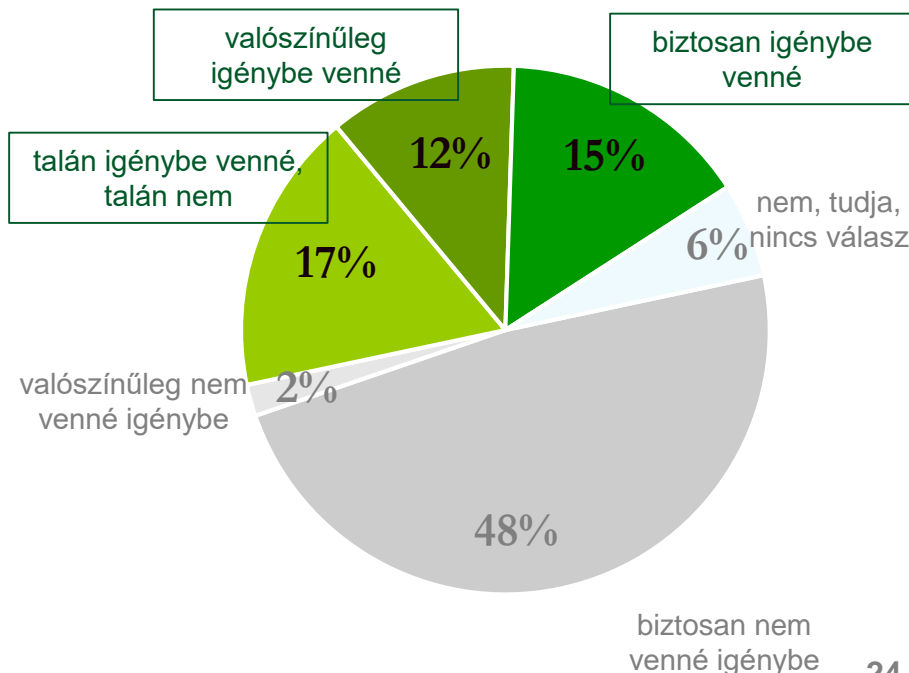
A SZÉP kártyán keresztül adható adómentes jövedelem az egyik legnagyobb támogatottságot élvező javaslat az élelmiszer- és piaci kereskedelmi vállalkozások körében. A válaszolók kicsit több mint harmada (35%) kifejezetten hasznosnak vagy hasznosnak találta azt és megközelítőleg felük (44%) venné fontolóra a szolgáltatás igénybevételét.

--- az állam munkavállalónként havi 100 ezer forintig adómentessé teszi a SZÉP kártyán kifizetett jövedelmeket ---

Mennyire tartja hasznosnak a gazdaság egészét tekintve?

Mennyire valószínű, hogy Ön igénybe venné?

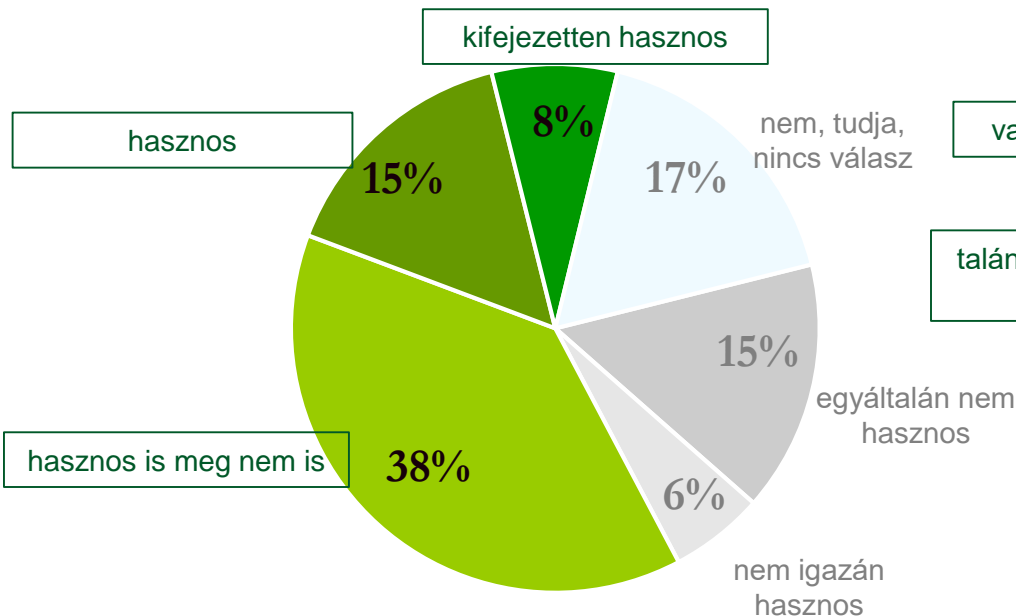

A BKIK 6 pontos javaslatának értékelése – Generációváltás támogatása

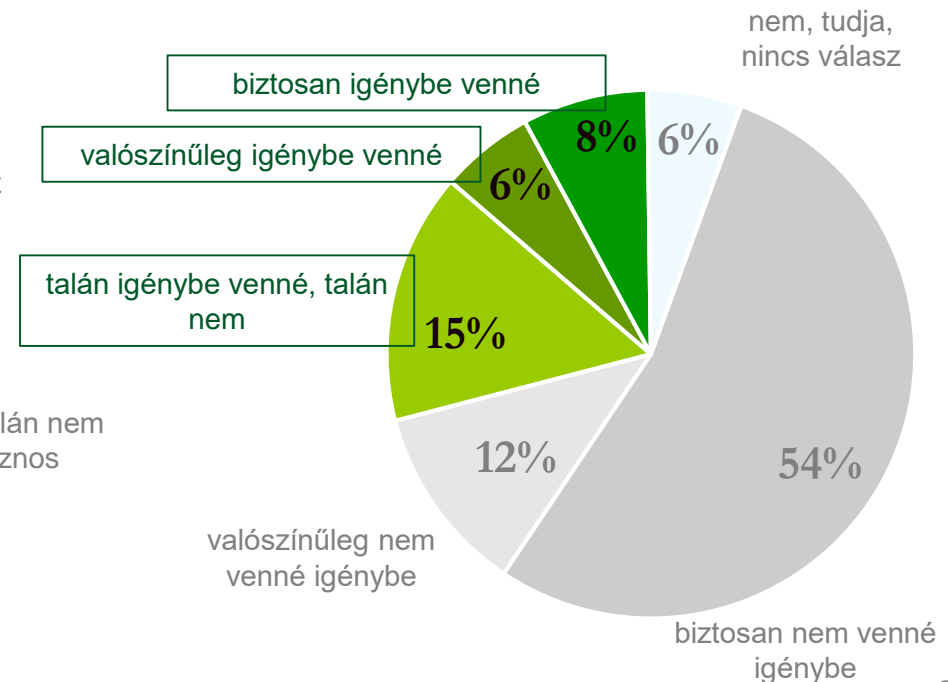
Válságidőszakban vagy esetleg azt követően sokkal inkább előtérbe kerül az egyébként szenzitív témaként kezelt generációváltás kérdése. Ez az élelmiszer- és piaci kereskedelmen belül is igaz – megközelítőleg minden harmadik vállalkozás (29%) elgondolkodna azon, hogy igénybe vegye-e a generációváltást szolgáló tanácsadásra, képzésekre szánt fejlesztési forrásokat. Kissé kevesebben tartják hasznosnak vagy kifejezetten hasznosnak a gazdaság egészét tekintve (23%).

--- az állam fejlesztési források biztosításával, tanácsadással, vezetői képzésekkel támogatja a generációváltást a cégnél ---

Mennyire tartja hasznosnak a gazdaság egészét tekintve?

Mennyire valószínű, hogy Ön igénybe venné?

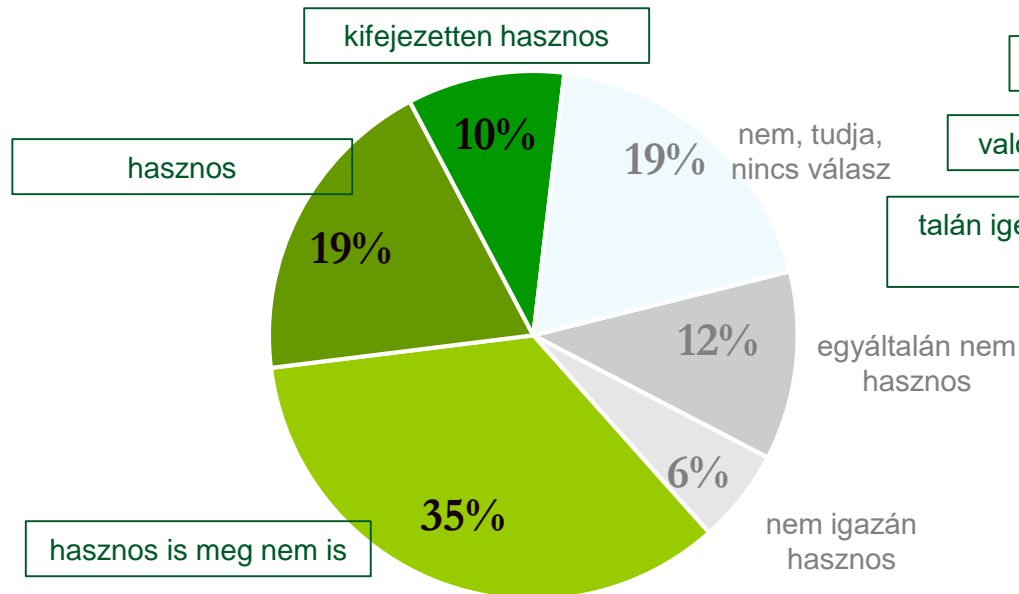

A BKIK 6 pontos javaslatának értékelése – Faktoring, követeléskezelés

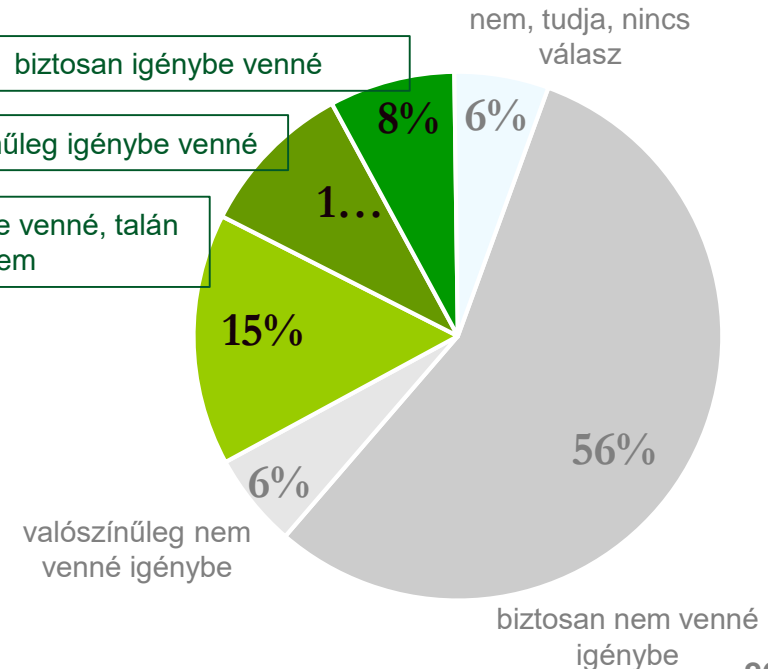
A követelések állam általi megvásárlásával kapcsolatban 29%-ban vannak azok, akik a gazdaság egészét tekintve hasznosnak tartanák, valamint az élelmiszer- és piaci kereskedelmi cégek közepesen nyitottak a követeléskezelés saját maguk általi igénybevételére, 33%-uk gondolkodna el rajta.

--- az állam támogatott áron megvásárolja a vállalkozás még le nem járt vagy már lejárt követeléseit (faktoring, követeléskezelés) ---

Mennyire tartja hasznosnak a gazdaság egészét tekintve?

Mennyire valószínű, hogy Ön igénybe venné?

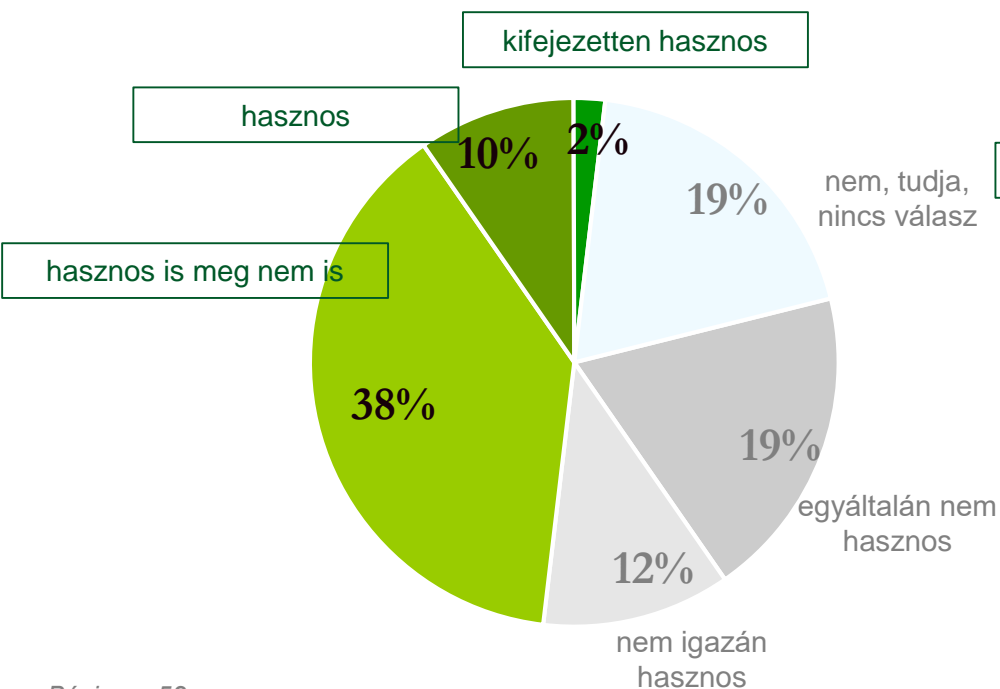

A BKIK 6 pontos javaslatának értékelése – Tőkeinjekció

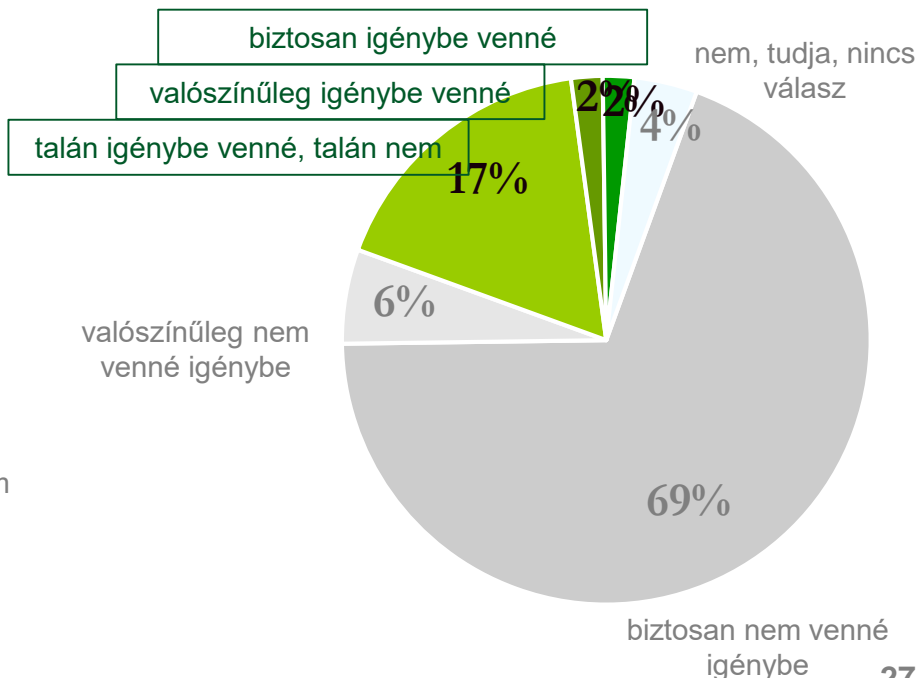
Össz-gazdasági szinten 12%-uk tartja hasznosnak vagy kifejezetten hasznosnak azt a lehetőséget, hogy az állam tőkeinjekcióért cserébe kisebbségi tulajdonossá válik, és 21%-uk mutatkozna nyitottnak az igénybevételére.

--- az állam tőkeinjekcióval segíti a vállalkozást, amiért cserébe kisebbségi tulajdonossá válik ---

Mennyire tartja hasznosnak a gazdaság egészét tekintve?

Mennyire valószínű, hogy Ön igénybe venné?

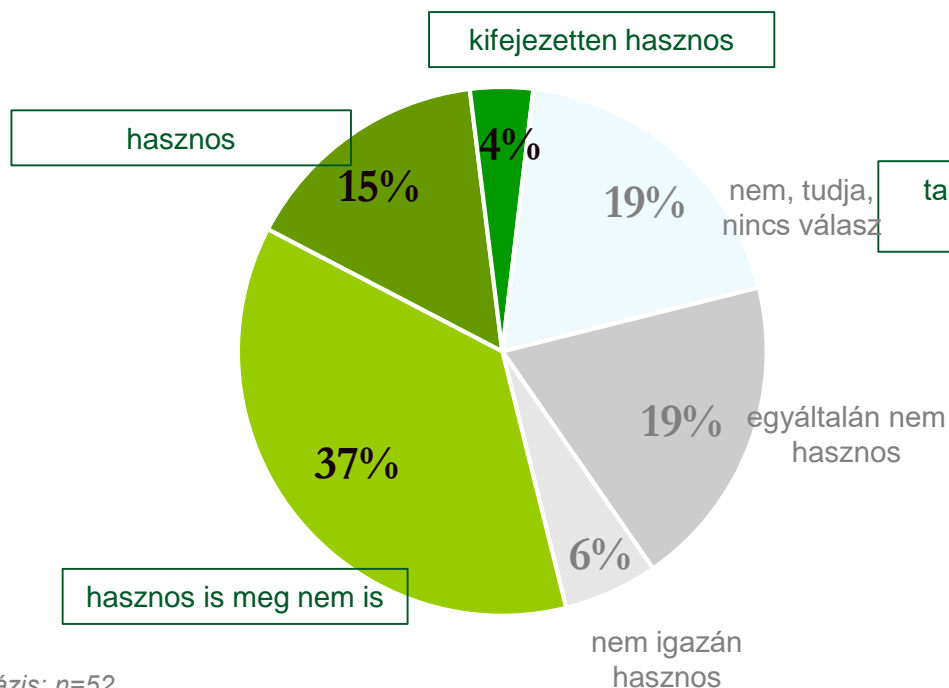

A BKIK 6 pontos javaslatának értékelése – Eszközfelvásárlás

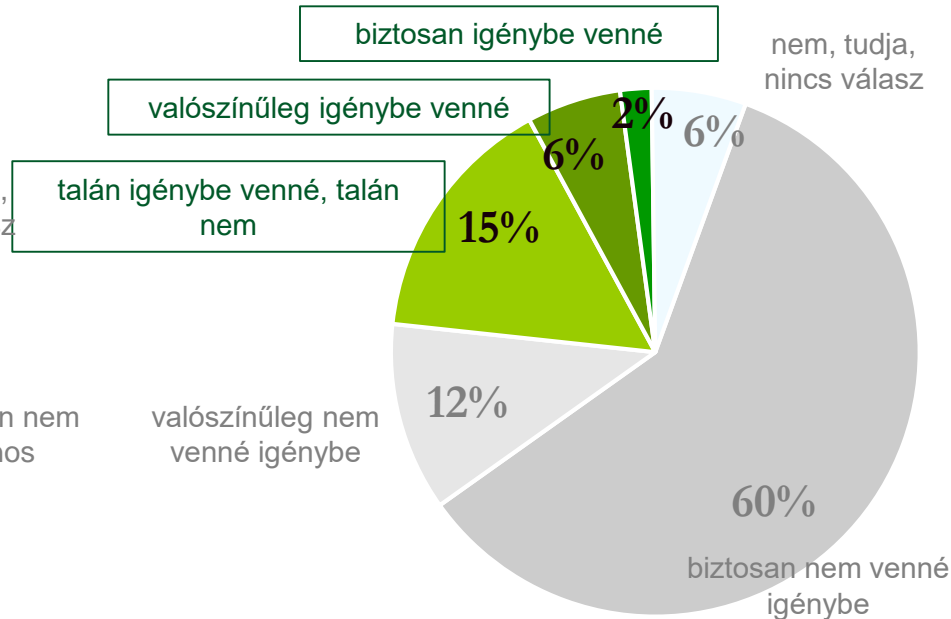
Majdnem minden ötödik (19%) vállalkozás tarja hasznosnak vagy kifejezetten hasznosnak az állam általi eszközfelvásárlást a gazdaság egészét tekintve, és hasonló arányban (23%) nyilatkoztak úgy, hogy fontolóra vennék annak igénybevételét.

--- az állam támogatott áron megvásárolja a vállalkozások felesleges, nélkülözhető eszközeit ---

Mennyire tartja hasznosnak a gazdaság egészét tekintve?

Mennyire valószínű, hogy Ön igénybe venné?

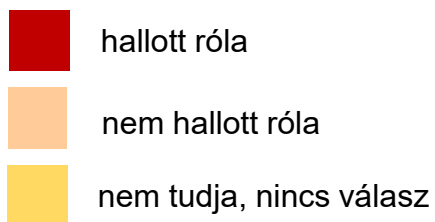
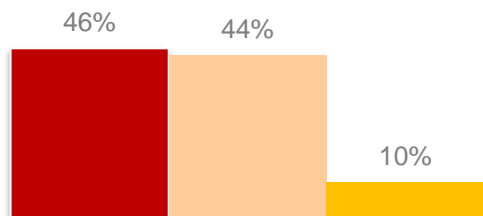

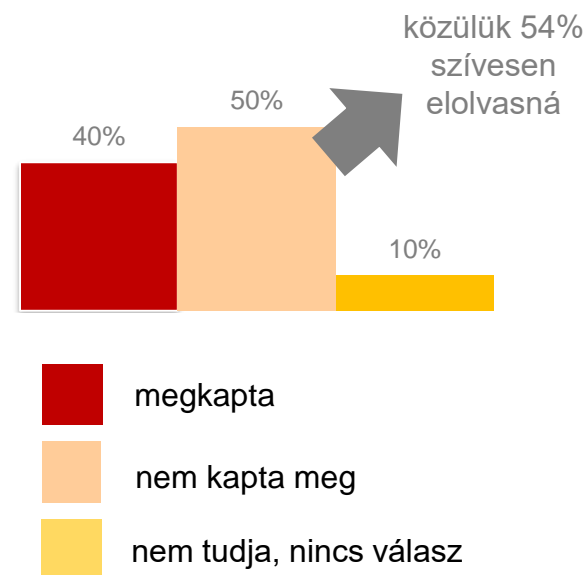
A BKIK 6 pontos javaslatának ismertsége

A kutatás időpontjában a vállalkozások 46%-a hallott a BKIK válságkezelő javaslatáról (a kutatásra néhány nappal a javaslat publikációját követően került sor). Minden negyedik vállalkozás említette, hogy megkapta a javaslatot részletesen ismertető levelet – az érdeklődést mutatja, hogy a levelet nem megkapók 54%-a jelezte, hogy azt szívesen elolvasná.

Hallott Ön a BKIK 6 pontos gazdasági válságkezelő javaslatáról?

Megkapta a javaslatot részletesen bemutató levelet?

Trend International Kft.

Budapest

H-1033 Budapest, Hévízi út 6/E.

Telefon: +36 1/391-4334

Email: office@trendinternational.hu

Web: www.trendinternational.hu